

Datum
2013-01-16

Diarienummer
2012-210

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Promemorian Statligt stöd vid korttidsarbete (Ds 2012:59)

(Fi2012/4689)

I promemorian redovisas ett förslag till hur ett system för stöd vid korttidsarbete kan utformas i Sverige. Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har genom remiss anmodats att yttra sig över promemorian.

ISF:s övergripande synpunkter

Ett system för statligt stöd för korttidsarbete kan hålla uppe sysselsättningen under djupa lågkonjunkturer och fördela kostnader för minskad arbetskraftsefterfrågan mellan arbetstagare. Ett sådant system har dock även oönskade effekter på lönebildning och strukturomvandling samt är förknippad med dödviktskostnader. Det är därför viktigt att korttidsarbete med statligt stöd inte används för ofta och i lågkonjunkturer av fel typ. ISF:s, liksom arbetsgruppens, bedömning är att om ett statligt stöd för korttidsarbete ska införas behövs det ett ramverk för aktivering av systemet och självkostnader för dem som använder systemet för att förhindra överutnyttjande. ISF:s bedömning är dock att det är problematiskt att använda barometerindikatorn för aktivering av systemet. Aktivering vid ett visst barometerindikatorvärde skulle nämligen påverka hur företagen svarar på frågorna och leda till förändrade samband mellan barometervärde och konjunkturförlopp (vad som brukar kallas Goodharts lag). Detta skulle försvåra användningen av barometerindikatorn i konjunkturprognoser.

ISF instämmer med promemorian i att de negativa effekterna av statligt stöd vid korttidsarbete är mer begränsade om stödet endast används i synnerligen djupa lågkonjunkturer som orsakats av en tillfälligt låg efterfrågan. Det är dock oftast väldigt svårt att avgöra på förhand om det handlar om rätt sorts lågkonjunktur. Dessutom finns det även i en lågkonjunktur som karaktäriseras av tillfälligt minskad efterfrågan branscher eller företag som har betydande strukturella problem. Möjligheter till statligt subventionerat korttidsarbete medför därför alltid att önskvärd strukturomvandling fördröjs. Det är svårt att bedöma hur stora de långsiktiga negativa effekterna på strukturomvandlingen är då det

saknas utvärderingar om långsiktseffekter i andra länder med motsvarande system. Det är också svårt att bedöma systemets effekter på lönebildningen.

19.4 Den sjukpenninggrundande inkomsten kan påverkas av deltagande i korttidsarbete

I promemorian föreslås inga ändringar beträffande den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI). ISF vill påpeka att korttidsarbete kan påverka deltagarnas SGI och konsekvenserna kan vara betydande för personer som deltar i korttidsarbete under en längre period. Alla som omfattas av korttidsarbete skulle inte blivit arbetslösa om möjligheten till korttidsarbete inte hade funnits. Därför drabbar SGI-sänkningen potentiellt många fler personer än om alternativet hade varit uppsägningar. Ekonomiska konsekvenserna av korttidsarbete som pågår länge kan vara särskilt stora för personer som blir långtidssjuka och senare övergår från sjukpenning till sjukersättning. Konsekvenserna för arbetstagarna som drabbas av långvarig sjukfrånvaro är inte tydligt belysta i promemorian.

Det är viktigt att konsekvenserna av deltagande i korttidsarbete redovisas vid framtida förändringar i beräkningen av SGI eller vid förändringar av socialförsäkringar i allmänhet.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Per Molander. Iida Häkkinen Skans har varit föredragande.

Per Molander
Generaldirektör

Iida Häkkinen Skans
Forskare